OPINIÓ

Joan B. Casas
Ex-Degà del Col.legi d'Economistes de Catalunya

Una distribució inequitativa dels recursos públics

La necessària racionalitat en la distribució dels recursos públics, és a dir, aquells que provenen dels impostos i de la renda generada pels ciutadans, és una qüestió de debat permanent, tant pel que fa als criteris aplicats en la seva recaptació com en la seva aplicació. El debat està àmpliament justificat en les economies occidentals per la importància que, en el total de la renda generada(habitualment definida com PIB ,producte interior brut), hi té la proporció que s'aporta a l'estat per part dels agents socials (ciutadans, empreses...) que supera el 40%. La crisi provocada per la Covid-19 introdueix un element de preocupació perquè les polítiques dels anys vinents es veuran condicionades per un dèficit i un deute públic molt elevat. La qüestió que es planteja és, per tant, si en aquest context serà possible avançar en la correcció de les importants disfuncions, expressió que amaga, de fet, evidents injustícies, que comporta avui la distribució de la despesa pública a l'Estat espanyol. Aquestes disfuncions tenen la seva clara expressió en la disparitat de recursos públics per càpita que aporten i reben els ciutadans en funció del territori on viuen, de forma que és difícil de defensar que la distribució es fa amb criteris d'equitat. Un grup d'economistes(https://sites.google.com/view/economistes-pel-benestar) preocupats per l'impacte que en els serveis bàsics produeix aquesta disparitat hem intentat concretar en alguns

El ministre de Foment, José Luís Ábalos en una presentació de l'accés al port de Sagunt ■ EFE

d'aquests serveis (salut, educació, serveis socials, habitatge, rodalies i infraestructures i pensions) les conseqüències que representa per Catalunya el seu infrafinançament i el greuge comparatiu amb d'altres territoris. Les dades són prou il·lustratives:

–El recursos per habitant que rep el govern de la Generalitat del model de finançament vigent per prestar els mateixos serveis són els més baixos a paritat de compra, és a dir, tenint en compte el cost de la vida, de tots els territoris de l'estat, de forma que qualsevol ciutadà que visqui a Catalunya rep menys recursos públics que el de qualsevol altre indret. Aquesta comparació presenta l'excepció de Madrid, que, de tota manera, rep en canvi els beneficis de l''efecte capitalitat'', el qual reflecteix l'impacte de les polítiques centralistes de l'Estat que ha permès que, en el curs dels darrers 40 anys, la Comunitat de Madrid s'hagi situat un 35% per sobre la mitjana espanyola en PIB per càpita, mentre que tota la resta han mantingut en termes relatius la seva posició. En aquest context, les pràctiques de dúmping fiscal són una mostra inadmissible d'insolidaritat perquè detreu recursos públics del sistema (entre els anys 2011 i 2015 , 6.000 grans fortunes espanyoles es van traslladar a Madrid, una versió de la illa de Jersey sense mar en expressió dels autors de l'estudi, Martínez, Agrawl ,Foremny).

–En sentit contrari, l'aportació neta de recursos als pressupostos generals de l'Estat dels ciutadans de Catalunya ha estat recurrentment de mitjana uns 16.000 milions d'euros (8% aproximadament del PIB)en funció del cicle econòmic(les dades del 2020 estaran lògicament afectades pels efectes de la pandèmia). Aquesta situació estructural permet d'afirmar que ni el dèficit ni el deute de l'Estat han estat generats ni han revertit a Catalunya. Cal remarcar que en el pressupostos generals de l'Estat del 2019 la part que aportaria Catalunya, d'acord amb el seu pes econòmic, dels interessos del deute espanyol s'acostaria als 6000 milions d'euros.

–Com és prou conegut, a l'Estat espanyol cohabiten dos sistemes de finançament dels governs autònoms: el règim comú i el règim foral (aplicat al País Basc i a Navarra), si bé segons el mandat constitucional la pertinença a un o altre règim no ha de comportar cap tipus de privilegi en els recursos destinats als serveis bàsics. És admissible que el País Basc, que disposa d'una renda superior a la de Catalunya, els ciutadans bascos rebin el 85% més de recursos públics que un ciutadà català i que aquesta situació es produeixi perquè la comunitat presenta superàvit fiscal, és a dir, a la pràctica està subvencionada?

> És inadmissible que els bascos rebin més recursos fins a situar-se al superàvit fiscal

–Amb la dotació de recursos que destina el País Basc a cadascun dels serveis analitzats, la Generalitat veuria incrementar els seus pressupostos de 36%, (9.107 milions), lluny encara de l'aportació neta de Catalunya als pressupostos generals de l'Estat i que permetria la quota de solidaritat a d'altres territoris de l'Estat de renda inferior. La política redistributiva hauria de respectar de tota manera el principi d'ordinalitat, és a dir, no perdre posicions en l'ordre d'aportació i que cap territori que se situï en recaptació per sobre la mitjana espanyola incrementi, després del procés de redistribució, els seus recursos per càpita, condicions que no es compleixen actualment.

Més pressió contra les immatriculacions

M.R.
BARCELONA / MADRID

El Departament de Justícia està mitjançant en tres casos en què els propietaris reclamen béns que consideren de la seva legítima propietat a l'Església, que se'ls va posar al seu nom. Les immatriculacions les va fer l'Església catòlica aprofitant-se, primer, d'una llei franquista i, després, d'una llei aprovada per José María Aznar (la llei hipotecària) que li va permetre registrar al seu nom edificis, apartaments, garatges o qualsevol tipus de finca amb tan sols una certificació eclesiàstica. La llei en qüestió, que es va derogar el 2015, va facultar els bisbes perquè poguessin acreditar la propietat dels béns immobles, com si fossin notaris.

A Catalunya, el Departament de Justícia va confirmar a l'estiu que l'Església s'havia apropiat en els últims 70 anys de 3.722 finques i ahir el govern espanyol, en el Consell de Ministres, va anunciar que remetrà al Congrés una llista de 34.961 immobles immatriculats per l'Església a tot l'Estat només entre els anys 1998 i 2015. Aquest pas obre la via a possibles reclamacions de titularitat sobre milers de finques, com ja s'està fent a Catalunya. La vicepresidenta del govern de l'Estat, Carmen Calvo, com en el seu dia va fer la Generalitat, que es va avançar, va recordar que el Congres va aprovar el 2017 una proposició no de llei en què apressava el govern a fer la llista. De les 34.961 immatriculacions, 20.014 són temples i locals relacionats amb l'Església catòlica, però la resta, quasi 15.000, no hi tenen res a veure. Hi ha habitatges, terrenys, solars i tot tipus de locals. És el mateix que va denunciar la Generalitat, que, a més de temples i sagristies, l'Església s'havia posat al seu nom sense cap documentació garatges, pisos, terrenys, places d'aparcament, masies i terrenys rústics.

Entre altres immobles que reclama l'Estat a l'Església catòlica i que aquesta s'ha apropiat hi ha la mesquita de Còrdova. ■

Capella i Aragonès, en una ermita reclamada ■ EPA